

de C.A. du Fresnoy; traduit & enrichi de remarques, revu, corrigé & augmenté, Amsterdam-Leipzig 1765, 5 vol, 12°, noemt als reactie op de rococo het Lam Gods een wonder.

1699-1700. F. Le Comte, Cabinet des singularités d'architecture, peinture, sculpture, Paris, dl. II, blz. 27, vermeldt dat de auteurs van het Lam Gods geboren werden te Venlo.

NOTEN

- 246 a) *P.G. De Maerschalck*, Josse Vydt, le donateur de l'Agneau Mistique et quelques membres de sa famille, in : *Annalen van den Oudheidkundigen Kring van het Land van Waas*, 1919-20, blz. 32-33; b) *Ph. Kervyn de Volkaersbeke*, Histoire généalogique et héraldique de quelques familles de Flandre, Gent z.d..
- 247 *C.L. Diericx*, Mémoire sur la ville de Gand, dl. II, Gent 1815, blz. 32
- 248 Gepubliceerd in *Messenger des Sciences et des arts*, 1825, blz. 162
- 249 *E. De Busscher*, Juste Billet, Chroniqueur Gantois, Gent 1873, blz. 188

Rudy VAN ELSLANDE
('t vervolgt)

DE POEDEL VAN 'T PAKHUIS

“*De groote Leeuw*” van Jacobus Van der Cruyden troonde vanaf 1722 op het fronton van het Pakhuis op de Korenmarkt, geflankeerd door twee lagerstaande monumentale vazen van Hendrik Matthijs.

Op 11 juni 1898 stelde Alfons van Werveke er voor de “*Inventaire archéologique de Gand*” een fiche over op (fasc. X, nr. 96). Ze werd in 1974 overgenomen in “*Ghendtsche Tydinghen*” (3e jg., nr. 2, p. 72) en tien jaar later opnieuw gepubliceerd (13e jg., nr. 1, p. 27-28).

Na de verkoop van het gebouw door de Stad aan de Staat - beslissing die op 13 mei 1896 werd genomen - werd de openbare stapelplaats gesloopt om plaats te maken voor de Grote Post. De uit drie blokken bestaande stenen leeuw, volgens Van Werveke 2,62 m lang en 1,76 m hoog, verhuisde naar het Citadelpark. Specialisten van het Gentse openluchtmuseum, zoals Karel Haerens en Suzanne Janssens, geven hierover geen details. Wel vermeldt de laatste dat de leeuw op 11 juni 1898 aan de vijver in het park stond. Nochtans weidde “*La Flandre libérale*” een tiental niet van spot gespeende artikels aan dit gebeuren : enerzijds eigen berichtgeving onder benamingen

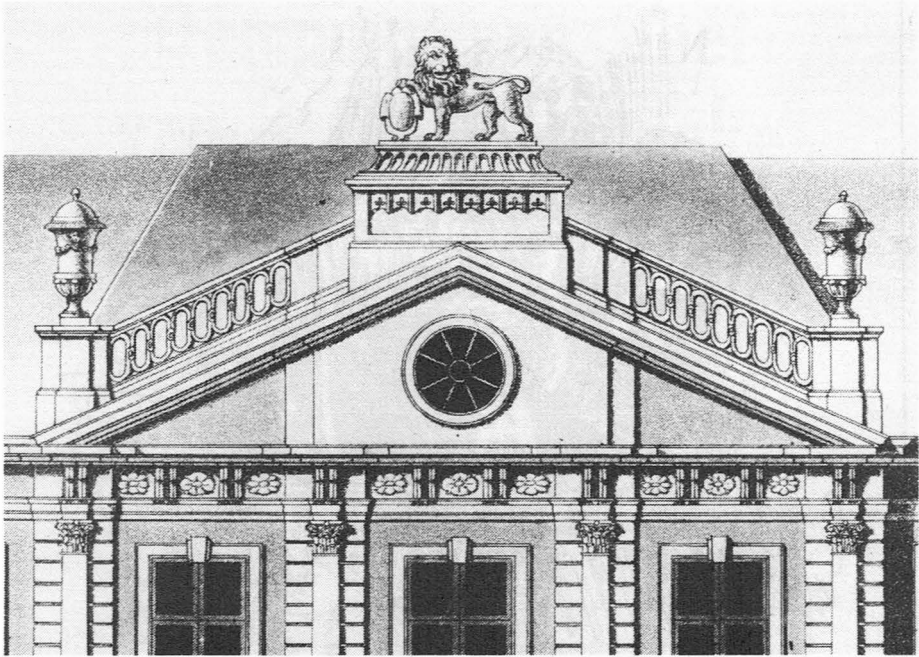

Foto 1. Fronton van het “Hôtel de l’Octroi” of “Pakhuis” op een aquatint gravure uit 1821. Atlas Goetghebuer. (Copyright S.A.G.)

zoals “Der Löwe”, “Der Löwe kommt; der Löwe ist da”, “Der Löwe kommt am Wasser”, en anderzijds een drietal lezersbrieven waaruit bleek dat niet iedereen gelukkig was met deze verhuis. Hier volgt het relaas.

Op 31 januari 1897 werd de aannemer Achille Van Hoecke uit de Saliestraat, 21, voor de afbraak van ’t Pakhuis aangewezen. De sloping moest onmiddellijk beginnen en gedaan zijn in 75 dagen. Acht dagen later ving hij ’t werk aan. In de voormiddag van de vijfentwintigste werd het hijstoestel geplaatst waarmee de leeuw van zijn 22,10 m hoog voetstuk zou gehaald worden. Dit gebeurde pas ’s anderdaags, daar de voorbereiding te veel tijd in beslag had genomen. Men haalde hem boven uit elkaar en de verschillende blokken werden afzonderlijk naar beneden gelaten. Een luimige toeschouwer opperde de gedachte de leeuw op een kloeke wagen rond te rijden in de karnavalstoet van de “Vrijen Burgersbond”.

Men had toen al het voornemen hem naar het park te brengen.

Nog geen maand later was hij er, iet of wat verscholen in een afgelegen lommerrijk hoekje bij de vijver. “*Il étale ses charmes près de l’étang aux cygnes, sa masse puissante et nerveuse perpendiculaire au chemin qui contourne l’étang, sa gueule farouche tournée vers ses paisibles cousins germains qui veillent aux portes du Belvédère. Dans quelques jours, des printanières frondaisons le déroberont aux regards de tous. Il verra sans être vu. Et, de sa retraite parfumée et poétique, il suivra d’un oeil humide et*

Foto 2. Tekening uit 1898 in de "*Inventaire archéologique de Gand*" (fasc. X, nr. 96).
(Copyright S.A.G.)

Foto 3. De leeuw in april 1986. (Foto André Walgraef)

tendre la discrète idylle de la bonne et du tourlourou. Et ainsi s'écouleront en doux loisirs sa vieillesse dorée, loin de la pendule morose dont il fut si longtemps le dessus."

Men had het mis voor ! Amper twee dagen later kwam ter ore dat men zinnens was hem als een vulgaire Leeuw van Waterloo op een heuveltje in het park te plaatsen. Eerst zou men een beschilderde houten afbeelding op natuurlijke grootte maken om het effect van de gekozen plaats te toetsen. De "Flandre" grapte : Arm beest ! Zou men dit portret niet met vier gendarmes te paard flankeren en de leeuw stante pede naar het gesticht van de ouwe stenen sturen om met de Man van het Belfort de schatten door Hermann Van Duyse samengebracht te bewaken ? Men zal in het park gewoon worden aan de decoratieve schildering en na dertig jaar zal dit voorlopig paneel definitief geworden zijn, als de straatjongetjes tenminste het niet in mootjes hakten. Want : "*Cet âge est sans pitié !*". De fysionomie van het roofdier werd duchtig op de korrel genomen : een verwrongen muil als bij razende kiespijn; de staart uitzonderlijk laag ingeplant en veel te lang : na een bocht over de lenden met een kwast tot op de grond; te lange poten en slechts drie. Kortom : een misbaksel; een groteske vergulde poedel; een Chinees monster !...

Maar ondanks alle kritiek was men begin mei aan de vijver een bakstenen taart aan 't metsen, waarop het beeld moest komen.

Origineel idee, schreef de krant : een sculptuur gemaakt om de top van een monumentale puntgevel te versieren zal nu lager dan de straat aan de voet van een talud, midden coniferen, worden geplaatst.

Gejammer en geklaag ook over de verminking van het natuurschoon, precies in dit mooiste hoekje. "*Combien certains promeneurs étaient heureux d'échapper dans ce jardin à l'obsession de la boule argentée et du petit bonhomme en plâtre tenant dans son panier une provision d'oeufs coloriés, je ne saurais vous le dire.*", schreef een lezer. En een andere : "*Il fut un temps ou l'on critiquait même - et avec raison - les bâtons bariolés qu'on a plantés par-ci par-là, et le grand Pot qu'on a mis du côté de la porte de la Colline. Depuis, on nous a donné ce pauvre Prométhée. Aujourd'hui c'est le fameux lion. Demain, ce sera sans doute un Napoléon en couleur.*"

Half mei was de sokkel voltooid. De tweeëntwintigste stond het "*profane-rende monster*" er, hoe men zich ook had gestruifd.

"Consummatum est !"

De hoop de leeuw, die alles behalve een meesterwerk was, naar het Museum van Stenen Voorwerpen te zien verhuizen, bleek ijdel.

Tweehonderd tweeënvijftig jaar nadat Lodewijk Cnudde hem voor 19 lb. 10 sch. gr. een eerste maal schilderde en vergulde, kreeg hij een laatste beurt.

In schitterend goud, het wit-zwart blazoen omklemmend, met onvolledige staart, maar ongecastreerd, grijnst hij na haast negentig jaar nog steeds

over de "étang aux cygnes", nu veeleer een grote plas wemelend van meeuwen.

BRONNEN

- "La Flandre libérale", 31.01.1897; 25.02.1897; 20.03.1897; 22.03.1897; 02.04.1897; 10.05.1897; 12.05.1897; 16.05.1897; 22.05.1897.
- "Gazette van Gent", 25.02.1897.

André DESPRETZ

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE GENTSE BRUGGEN (Vervolg)

OUDE SCHELDE

De oude Schelde, zie plan, verdween reeds gedeeltelijk in 1837 door de aanleg van de spoorweg in de Muinkmeersen. Enkele jaren later, in 1862-

